Ditt val 2026

Våra valreportrar Anders Ahlberg och Göran Lundberg om hur **din röst i 2026 års val kan forma din vardag** och varför det är viktigt att du också gör den hörd på valdagen 13 september.

Anders Ahlberg

Göran Lundberg

– Vilka bestämmer om det som är min främsta valfråga?

När du går till vårdcentralen eller tar bussen till jobbet – då är det regionen som står bakom. Valet till regionen handlar alltså om hur några av samhällets viktigaste uppgifter ska skötas.

Sverige har 21 regioner som styr viktiga vardagsfrågor. Deras största ansvar är sjukvården – vårdcentraler, sjukhus och akutmottagningar.

Svenskar rankar år efter år vården högst bland valfrågorna, och över 80 procent av regionernas kostnader på cirka 500 miljarder kronor årligen går just dit.

Närliggande frågor

Varje region styrs av folkvalda i regionfullmäktige, som väljs vart fjärde år tillsammans med kommun- och riksdagsvalen.

Detta ger dig alltså möjlighet att även via valet till regionen påverka frågor som ligger nära vardagen.

Regionens viktigaste uppgifter utöver vården är:

- Tandvård för barn och unga upp till 19 år – kostade 13 miljarder 2024.
- Kollektivtrafik, ofta tillsammans med kommunerna. Kostade nästan 47 miljarder 2024.
- Kultur – samordna och utveckla regionala bibliotek, plus stöd till museer och teatrar. Kräver en kulturplan för att ge statsbidrag.
- Regional utveckling – långsiktiga planer för jobb, infrastruktur och samhällsbygge.

Regionerna ersatte de tidigare landstingen stegvis från 2015 och framåt. De har självstyre enligt grundlagen och finansieras främst med skattemedel.

Stora pengar, tungt ansvar. *Regionernas politiker hanterade under 2024 nästan 500 miljarder kronor. Framför allt betalar pengarna den sjukvård som ömsom hyllas för sina resultat, ömsom kritiseras för köer och brister i tillgängligheten. Därtill står ansvar för kollektivtrafik, kultur och stöd för samhällsutveckling i stort på regionernas lagstadgade agendor.*

Myt eller inte – hur är det egentligen?

”Regionen och länet är samma sak.”

Fakta: Regionen är en självständig verksamhet med egen huvudman och ledning. *Länet* är däremot en statlig myndighet med ansvar för statens verksamhet i ett specifikt område – ett län.

Mer om Sveriges 21 regioner:

Störst antal ledamöter har Stockholms, Västra Götalands och Skånes regionfullmäktige med 149. Minst har Jämtland med 55.

Skatter är den viktigaste intäkten för regionerna. Men andelen har minskat från 71,5 procent 2017 till 67 procent 2024. Statsbidragen ökar samtidigt.

Regionens beslut avgör vårdköer, busslinjer och ibland kulturutbudet.

Upp till dig – så kan du själv påverka:

- **Kolla hur vården** och kollektivtrafiken fungerar där du bor. Har regionen en plan för köer, personal och framtidens linjenät? Se vad partierna säger – och gör.
- **Följ regionens** budget: vart går dina skattekronor?
- **Prata med grannar** om tandvård, bussar eller regional utveckling. Vad oroar er mest? Låt det styra ditt val.

Blockgränser lättare att bryta när regionerna gör upp om makten

Cirka 12 kronor av varje hundralapp du tjänar går till regionen. Det är regionfullmäktige och regionens styrelser som bestämmer hur de pengarna ska användas.

Rikspolitiken låser sig ofta i block. Partier som testar nya vägar ses som svikare.

I regionerna är det annorlunda – gränserna är mer flexibla. Nio regioner styrs av koalitioner över blockgränserna. I fyra samarbetar till och med S och M, blockens största partier.

Sverigedemokraterna – näst störst i riksdagen – leder bara två regioner: Blekinge och Gävleborg. S styr 14, M 11. Mindre partier är också med: KD i tio, C i nio, V i åtta, L i fem och MP i fyra. I fyra regioner – Dalarna, Gävleborg, Jönköping och Södermanland – ingår särskilda vårdpartier i ledningen.

Öppet för nya grepp. *Regionpolitiken präglas av en mångfald politiska kombinationer.* Illustrationer: Adobe Stock

Oavsett styre är resultatet förstås det viktiga – vad som faktiskt händer med vårdköer, bussar och tandvård.

Detta är frågor som påverkar var och ens vardag direkt. Ändå når ramljuset sällan fram till dem.

Regionpolitikerna får typiskt sett litet medialt utrymme – såvida det inte handlar om vårdskandaler.

De folkvalda i regionens olika organ är därför mindre kända och har ofta också lägst förtroende. Ett ökat intresse för regionvalet skulle kunna ändra på det.

Enorma belopp på spel när saker går fel

Här är tre exempel på misstag som kostat regioner stora summor:

Journalsystemet **Millennium** är den största skandalen på åratal. Regionerna Västra Götaland och Skåne har slängt jättebelopp i sjön på ett havererat IT-system, med konsultkostnader nära en miljard och en slutnota på 5–11 miljarder enbart i Västra Götaland.

Region Skåne lurades därtill på miljoner av installationsfirman **Bravida**. Förra året dömdes två av företagets chefer för grovt bedrägeri.

I år misstänks personer som arbetar för **trafikförvaltningen** i region Stockholm vara inblandade i en härva med mutor och falska fakturor.

Vad vill riksdagspartierna?

QR-koden öppnar hemsidan i din telefon

Vänsterpartiet

Partiledare **Nooshi Dadgostar**

Socialdemokraterna

Partiledare **Magdalena Andersson**

Miljöpartiet

Språkrör **Amanda Lind** **Daniel Helldén**

Centerpartiet

Partiledare **Elisabeth Thand Ringqvist**

Liberalerna

Partiledare **Simona Mohamsson**

Kristdemokraterna

Partiledare **Ebba Busch**

Moderaterna

Partiledare **Ulf Kristersson**

Sverigedemokraterna

Partiledare **Jimmie Åkesson**